

Hij pleite voor den Troon, - en ziet
Gods hulp was daar...⁵⁾.

Met dit staaltje van poëtische huisvlijt maakte J.B.H. een duidelijke toespeling op het herstel van Willem V in 1787 en op Scharps activiteiten in die tijd. Zo komen wij ongezoekt te spreken over Scharps onblusbare

III. Oranje-liefde en polemiek.

Van zijn studententijd af aan heeft Jan Scharp gretig naar ganzeveer en lier gegrepen om de gestalte van stadhouder Willem V op te hemelen. De verjaardag van de prins - 8 maart - was hem een grote feestdag. En er kon geen bijzondere gebeurtenis ten hove plaatsvinden of Scharp trad uit de coulissen naar voren met een rijm-product. Ja, er verscheen geen nieuw contereitsel der Doorluchtige Hoogheden of Scharp had in no time een weelderig bijschrift disponibel. Hij kon immers in de stadhouder niemand anders zien en waarderen dan een borg voor het oude, ware, goede en stabiele. Willem V was toch de telg en vertegenwoordiger van het illustre geslacht, dat, te beginnen met de grote Zwijger, eigen leven en welzijn had veil gegeven voor het ware christelijke geloof (in casu dat der Hervormde kerk) en voor het Hollands gemenebest. Het was deze onbezweken trouw, die Scharp het vers liet verdienen, waarmee een andere Oranje-man, Willem Bilderijk, een van zijn portretten versierde:

‘Weldenkend Rotterdam, eerbiedig in deez trekken,
Den Leeraar, dien ge oprecht en naar verdienste mint,
Die schitterend vernuft met kunde en smaak verbindt,
En door belang noch vrees zijn boezem liet bevlecken.
Hij, trots den felsten storm op kerk en staatsbewind,
Hield Christus’ zoenleer vast, en bleef Oranjes vrind’⁶⁾.

Ja, onder hen die zich verzetten tegen de aantasting van de hoge waarden van kerk, geloof, staat en Oranjehuis, nam Scharp een vooraanstaande plaats in. U moet het mij vergeven als ik u niet een catalogus aanbied van al die auteurs: Rousseau, Voltaire, Locke, Priestley, de Encyclopedisten e tutti quanti, die, hetzij door persoonlijke contacten, hetzij door hun schrifturen in ons vaderland onder de denkende burgerij aanhang vonden, en zelfs sympathie naarmate de zwakke leiding van de stadhouder en oorlog en tanende welvaart twijfel aan de status quo veroorzaakten; ja, tot het oprichten van anti-schutterijen aanleiding gaven. In de leesgezelschappen werden boeken en brochures gelezen, die niet nalieten de ogen te openen voor